

SIYASAL PROPAGANDA ARACI OLARAK SOSYAL MEDYANIN GÜCÜ

Majeda MOUSA

Dr. Öğr. Üyesi Nur Emine Koç

Yeni Medya Anabilim Dalı, İstanbul Aydın Üniversitesi, İstanbul,
Türkiye**ÖZ**

Medya, ulusal ve uluslararası politikadaki aktif rolü nedeniyle, her zaman tartışma konusu olmuştur. Birtakım konularda tarafsız ve objektif bir yaklaşım benimsemesi beklenirken, medyanın hükümet ve yöneticilere destek veren tutumu, kitlelerin hoşnutsuzluğuna neden olabilmektedir. Siyasal otoriteye yakınlığı, genellikle medyayı bunu yapmaya, dolayısıyla onu savunup yanında durmaya itmektedir. Ancak yeni medya ve özellikle dengeleri değiştiren sosyal medya platformlarının yaygınlaşmasıyla birlikte, işler kontrolden çıkmaya başlamıştır. Sosyal medya, kısa süre içinde yüksek etkileşimli özelliklere sahip olurken, çok sayıda katılımcıyı kapsayan toplu diyaloglar oluşturmaya çalışarak kitledeki her bireye, kendi başına bağımsız bir medya aracı olma imkânı da vermektedir. Sosyal medya platformları aynı zamanda kitleleri polarize etme, harekete geçirme ve örgütlenme konusunda geniş olanaklar sunmaktadır. "Arap Baharı" olarak adlandırılan süreçte yaşanan ayaklanmalar bunun en iyi örneğidir. Bu süreçte sosyal medya, protesto gösterilerine çağrıda bulunma, haber ve videolar yayınlama, siyasi otoritelerin hegemonyası ve kontrolü olmaksızın fikir ve görüş ifade edip siyasi tartışmalar yapma gibi yöntemlerle kitleleri harekete geçirmede önemli bir rol oynamış; toplumsal hareketlerin örgütlenme biçimine yeni bir boyut kazandırmıştır. Bu bağlamda; kitlelere geniş ve özgür bir alan sunan sosyal medya platformlarının siyasi propagandadaki rolüne ışık tutarak konuyla ilgili yazına katkıda bulunmak, çalışmanın hedefini oluşturmaktadır. Çalışmada, Boğaziçi Üniversitesi'ne üniversite dışından rektör atanmasına yönelik protestolara ilişkin Rektör Prof. Dr. Melih Bulu'nun konuk edildiği biri geleneksel medya diğeri ise alternatif medyayı temsil eden iki haber kaynağı incelenmiş ve çeşitli sonuçlara ulaşılmıştır. Bu araştırma, özellikle gençler başta olmak üzere geniş kesimlerin değişim sürecine öncülük ettiği ve yeni iletişim araçlarının aktif kullanıcısı olduğu gerçeğinden hareketle, medyanın yeni rolünü inceleyip bu rolü etkili ve önemli kılan yöntemleri, eleştirel kuram perspektifinden mercek altına almıştır.

Anahtar Kelimeler:

Sosyal Medya, Siyasal Propaganda, Demokrasi, Eleştirel Kuram, Rızanın İmalatı

THE POWER OF SOCIAL MEDIA AS A TOOL OF POLITICAL PROPAGANDA**ABSTRACT**

Media has always been the subject of controversy because of its active role in national and international politics. While it is expected to adopt an impartial and objective approach on certain issues, the attitude of the media supporting the government and the administrators can cause discontent of the masses. Its proximity to political authority often pushes the media to do this, and therefore to stand by it. However, with the spread of new media and especially social media platforms that changed the balances, things started to get out of control. While social media has highly interactive features in a short time, it also enables each individual in the audience to become an independent media tool by trying to create collective dialogues involving a large number of participants. Social media platforms also offer ample opportunities to polarize, mobilize and organize the masses. The uprisings in the process called "Arab Spring" are the best example of this. In this process, social media played an important role in mobilizing the masses by means of calling for protests, publishing news and videos, expressing ideas and opinions and holding political discussions without the hegemony and control of the political authorities; It has brought a new dimension to the way social movements are organized. In this context; The aim of the study is to contribute to the relevant literature by shedding light on the role of social media platforms, which offer a wide and free space to the masses, in political propaganda. Regarding the protests against the appointment of a rector from outside the university of Boğaziçi University, two news sources, one representing traditional media and the other representing alternative media that have hosted the Rector Prof. Dr. Melih Bulu, were examined and various results were obtained in this study. Based on the fact that large segments of society, especially young people, lead the process of change and are active users of new communication tools, this research examines the new role of

the media and examines the methods that make this role effective and important from the perspective of critical theory.

Keywords:

Social Media, Political Propaganda, Democracy, Critical Theory, Manufacture of Consent

GİRİŞ

Yeni medya ve dünya çapındaki ağın ortaya çıkışıyla artan önemini ele alırken yeni medyanın, geleneksel medyanın uzantısı, güncellenmiş ve gelişmiş hali olduğunu, teknoloji ve teknolojik gelişmelerle bağlantılı değişim ve gelişmelerin temelini oluşturduğunu ifade etmek gerekmektedir. Yeni medya 20. yüzyılın son döneminde film, fotoğraf, müzik, yazılı ve sözlü anlatım gibi geleneksel medya araçlarının entegre edilmesiyle birlikte; bilgisayarın etkileşim gücü, iletişim teknolojileri, iletişim ve medyanın tanık olduğu bilimsel devrim uygulamalarını kapsayan geniş kapsamlı bir terim olarak ortaya çıkmıştır. İletişim alanındaki teknoloji devrimi, coğrafi ve siyasi sınırların aşılmasına katkıda bulunarak medyanın niteliğinde ve niceliğinde yapısal bir değişime yol açmıştır.

Geleneksel, yani görsel, yazılı ve sözlü medyadan farklı olarak yeni medyadan kastedilen; dijital, ağ bağlantılı ve etkileşimli medyadır. Bunların başında, uzun süredir insanların birbirleriyle iletişim kurmak için kullandığı yöntemlerden önemi ve rolü giderek artan sosyal medya platformları gelmektedir. Facebook, Twitter, YouTube ve WordPress gibi yeni dijital platformların ortaya çıkmasıyla birlikte bilgiye erişme ve onu kullanma yolları da köklü bir şekilde değişmiştir. Tek yönlü kanallar aracılığıyla resmi kaynaklardan aktarılan bilgiler ise günümüzde bilgiyi aktif ürettiği kadar pasif alıcı olan bireylerin veya grupların oluşturduğu ve internet kullanıcılarının paylaştığı bilgilerin önünü açmıştır.

Siyasal ve toplumsal değişim konusu, öznel ve nesnel koşulların olgunlaşmasına bağlı olsa da toplumlardaki büyük değişimler sadece egemen sınıflar kontrolü kaybedip eski yöntemlerle egemenliğini sürdüremediğinde ve yönetilen sınıflar, bu yönetimlere katlanamaz hale geldiğinde yaşanmaktadır. Buna rağmen bilgi devrimi, kitle iletişim araçları ve medyanın rolü, değişim sürecinde benzeri görülmemiş şekilde önemli ve aktif bir unsura dönüştürmüş görünmektedir.

Sosyal medya platformlarının siyasal propaganda üzerindeki rolü, bu çalışmada yer verilecek olan pek çok olayda kendini gösteren ve Noam Chomsky'nin "Rızanın İmalatı" kitabında ele aldığı propaganda teorisi üzerinden incelenecektir.

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Kitlelere geniş ve özgür bir alan sunan sosyal medya platformlarının siyasal propagandadaki rolüne ışık tutarak konuyla ilgili yazına katkıda bulunmak, çalışmanın hedefini oluşturmaktadır. Bu araştırma, özellikle gençler başta olmak üzere geniş kesimlerin değişim sürecine öncülük ettiği ve yeni iletişim araçlarının aktif kullanıcısı olduğu gerçeğinden hareketle, medyanın yeni rolünü inceleyip bu rolü etkili ve önemli kılan yöntemleri, eleştirel kuram perspektifinden mercek altına almıştır.

Araştırmanın Metodolojisi

Sosyal medya platformlarının siyasal propaganda üzerindeki rolü, bu çalışmada yer verilecek olan pek çok olayda kendini gösteren ve Noam Chomsky'nin "Rızanın İmalatı" kitabında ele aldığı propaganda teorisi üzerinden incelenecektir. Çalışmada, Boğaziçi Üniversitesi'ne üniversite dışından rektör atanmasına yönelik protestolara ilişkin Rektör Prof. Dr. Melih Bulu'nun konuk edildiği biri geleneksel medya diğeri ise alternatif medyayı temsil eden iki haber kaynağı incelenmiş ve çeşitli sonuçlara ulaşılmıştır.

RIZANIN İMALATI

Rızanın imalatı, liberal demokratik sistemlerde geçerli olan ve egemen gücün kitlelerin ikna edilemeyeceği durumlara, zor ve şiddete başvurmadan, olumlu bir bakış açısı geliştirmelerini ya da itiraz etmemelerini sağlayan bir olgudur. Bu bağlamda manipülasyon kavramıyla çok tezat görünse de özgürlük kavramı; bir taraftan demokrasinin temel unsurlarından biri iken aynı zamanda manipülasyonun üzerine inşa edildiği kavramlardan biri olarak ortaya çıkmaktadır. İktidarın insanları manipüle etmek için kullanabileceği en önemli güç ise kitle iletişim araçları gibi görünmektedir.

"Rızanın imalatı" kavramını literatüre kazandıran ismin Amerikalı yazar, siyaset bilimcisi Walter Lippmann olduğu bilinmektedir. Önceleri halkın rızasını almayı demokrasinin bir gereği olarak gören Lippman halkın çok kolay kanalize edilebildiğini ayırmadıktan sonra ve ilk görüşünden farklı olarak "şaşkın sürü" olarak tarif ettiği halkı yönetecek elit bir kesime ihtiyaç olduğunu belirtmiştir.

Edward Louis Bernays da Lippmann gibi kitlelerin bilinçli olarak yönlendirilmesini, kitle demokrasisinin önemli bir ilkesi olduğunu ileri sürmüştür.

Naom Chomsky ve Edward Herman ise kitle iletişim araçlarının rolüne yönelik çalışmalarında; medyanın pek çok fonksiyonunun yanında, kendisini kontrol eden ve fonlayan nüfuzlu kesimlerin menfaatlerine hizmet etmekte ve onların lehine propaganda yapmakta; demokrasi teziyle, siyasi kurumlar ile medya arasında oluşan yapısal ilişki örtbas edilmektedir.

Tüm bu bilgilerden yola çıkarak, her geçen gün gücü daha da ortaya çıkan yeni medyanın, günümüzde egemenlerin ihtiyaçlarını karşılayan birer propaganda aracı görevini gördüğü söylenebilir. Gerçeklik medya aracılığıyla çarpıtılarak takdim edilebilmekte, kimi gerçekler gizlenebilmekte, bazıları öne çıkarılabilmekte, istenilen konular toplumun gündemi haline getirilebilmekte ve toplum, birtakım politik amaçlar doğrultusunda siyasi kampanyalarla yönlendirilebilmektedir. Medya sahip olduğu bu potansiyelle bazen ülkelerin kaderini değiştirebilmektedir.

SOSYAL MEDYADA SİYASAL PROPAGANDA OLGUSU

Politika ve gündelik olaylar birbirinden bağımsız değildir. İnsanların kendi ideolojilerine yakın olan siyasi partiyi seçmeleri ve bu ideolojiyi sosyal ağlar üzerinden büyük topluluklara ulaştırmalarıyla birlikte, bireyler yerine geniş kitlelerden bahsedilmeye başlanmıştır. Özellikle gençleri etkilemek isteyen politikacılar, iyi bir taktikle kendi propagandalarını yaparak oylarını artırabilirler. Ancak bunun olmaması, sosyal medyanın bilinçsiz kullanımının bir göstergesi gibi görünmektedir.

Sosyal medya, kullanıcıların kendi kendilerine oluşturdukları içerikleri paylaştıkları bir ağ olarak tanımlanabilir. Birçok kişi ve kurum tarafından aktif olarak kullanılan sosyal medya, kolay erişilebilirliği ve özgür atmosferiyle dikkat çekmektedir. Ana işlevi aynı anda birçok kişiye hitap eden bilgilendirme olan sosyal medya çeşitli amaçlarla kullanılabilir. Ayrıca yeni bir kavram olan sosyal medya, avantajlarının yanı sıra pek çok tartışmayı da gündeme getirmiştir.

İnternet teknolojisi 1990'ların ortalarında siyasi kampanyalarda kullanılmaya başlandı. Genelde her teknolojiye olduğu gibi, internet teknolojisi de teknolojik altyapının yetersizliği ve abone sayısının düşük olması nedeniyle siyasi kampanyalarda sınırlı şekilde kullanılıyordu. Ancak günümüzde böyle bir sınırlama ve sorun yoktur. İnternet, siyasi kampanya faaliyetleri açısından önemli iletişim araçları arasında yer almıştır (Devran, 2004: 29.) 2000'li yıllardan itibaren sosyal medyanın yaygınlaşmasıyla birlikte İnternet-demokrasi ilişkisine dair tartışmalar esas olarak sosyal ağlar-politik katılım bağlamında ele alınmaktadır (Dolgun, 2011.) Sosyal medya, siyasette ilk kez 2008'de ABD başkanlık seçimlerinin adayları olan Barack Obama tarafından aktif olarak kullanılmıştır. Obama, halk desteğinin %52'sini almasının yanı sıra son 30 yılda hiçbir Demokrat Parti başkan adayının elde edemediği başarıyı da elde etmiştir. Bu başarının arkasında sosyal medyanın rolü çok büyüktür.

Obama, gençlerin sosyal medyayı geleneksel medyadan daha fazla kullandıklarını dikkate alarak hareket etmiştir. Geleneksel medya yerine sosyal medyayı yaygın olarak kullanan Obama'nın zaferi kendisinden çok 'yeni bir medya zaferi' olarak kabul edilmiştir. Sosyal ağları bilinçli ve etkili bir şekilde kullanmayı bilen siyasetçilerin başarılı olduğu açıktır. Ancak başarısız olan siyasetçilerin sosyal medyayı etkin bir şekilde nasıl kullanacaklarını bilmedikleri de göz ardı edilmemelidir.

Modern iletişim teknolojilerindeki gelişmeler sonucunda ortaya çıkan sosyal ağ, bilgi üretme kapasitesini artırmak ya da depolamak ve iletmek için sadece ekonomi ve siyasette değil kültürde de yeni yöntemler ortaya koymaktadır. Bu bağlamda sadece teknoloji değil, teknolojinin kendisine dayalı bilgi de değişmektedir (Yeşilorman ve Koç, 2016.) Dolayısıyla bilgideki değişim doğal olarak siyaset alanına da sıçramıştır. Geleneksel medyada yapılan siyaset ile sosyal medyada yapılan siyaset arasında bazı farklılıklar olduğu açıktır.

Hem siyasetin hem de medyanın deneyimlerinden ve geleneksel alışkanlıklarından yararlanan yeni iletişim teknolojileri, yeni yaklaşımlar gerektiren bir yapıya sahiptir. Bunlardan biri, medyadaki kontrol gücünün küçük ve organize bir güçten halkın gücüne dönüşmesidir (Kurtbaş, 2017: 311.)

Siyasi katılımın değiştirilmesi, insanların fikirlerini daha fazla sunabilecekleri bir ortam sağlarken herkesin fikirlerini eşit olarak ifade etme hakkına sahip olup olmadığı tartışma konusudur.

Toplumsal hareketliliğin arkasında politik nedenler vardır. Toplumda yaşayan insanların görüş ve fikirleri birbirinden farklıdır. Bu nedenle anlaşmazlıklar görülebilir ve gruplaşmalar meydana gelebilir. Hükümet karşıtı grubun veya bireylerin sosyal medya aracılığıyla örgütlenip büyük bir topluluk haline gelmesi, sosyal medyanın suskunluk sarmalını bitirip bitiremeyeceği sorusunu gündeme getirmektedir.

Kontrol edilemeyen sosyal medya platformlarında bireyler sansürden etkilenmeden tüm fikir ve düşüncelerini paylaşabilir, zaman ve mekân kısıtlaması olmadan insanlara ulaşabilir. Bu durumda sosyal ağlar sadece fikirlerin yayıldığı yerler değil, aynı zamanda sosyal etkinliklerin düzenlenmeye başladığı yerlerdir (Karakoç ve Taydaş, 2015: 120.) Arap Baharı bu tür örgütlenmenin bir örneği olarak görülebilir.

1957'de Tunus Cumhurbaşkanı Bourguiba, zaferi gerçekleştirmek için otoriter bir rejim kurmaya çalışmıştır. Dini yaşamı reddederek huzursuzluk unsuru olarak görmüştür. 1960'larda göreve başlayan Bourguiba, tanınmış bir ilahiyat fakültesi olan Zaytouna'yı kapatıp oradaki öğretim görevlilerini görevden almıştır. Ayrıca Ramazan ayında televizyon kameralarının önünde halkın sağlığına kadeh kaldırdı. Naci Bostancı'ya göre birkaç kişinin başlattığı ve ardından sosyal ağlarda hızla büyüyen etkinlik, kısa sürede kalabalık bir topluluğa dönüşmüştür (URL 1.)

İktidarın interneti yasaklayıp sosyal medyayı kontrol etmeye çalışması ise olayları daha ilgi çekici hale getirmiştir. Ancak sivil halk hareketi olarak başlayan bu ayaklanmanın yönlendirme, liderlik ve muhalefet dışında hiçbir siyasi alanı yoktur. Ayrıca Bostancı, sosyal medyanın belirli konularla sınırlı olduğunu ve siyasi bir dili olamayacağını savunmuştur. Bu tür konular söz konusu olduğunda sosyal medyayı kontrol altına alma veya internete erişimi engelleme çabaları ise beyhude kalacaktır (URL 1.)

KAMUOYUNU YANSITMA VE ETKİLEMEDE SOSYAL MEDYANIN ROLÜ

Bugünün dünyasında sosyal medyanın insanları birçok açıdan etkilediği açıktır. Sosyal medya insanların sıklıkla etkileşime girerek fikir alışverişinde bulunduğu, bir amaç için harekete geçtiği, yeni bir foruma dönüşmüştür. Sosyal medya, iletişim engellerini ortadan kaldırıp ademi merkezîyetçi bir iletişim kanalı yaratarak baskıcı ülkelerdeki insanlar da dahil olmak üzere herkesin söz sahibi olmasının ve demokratik katılımının önünü açmıştır. Yeni medya açık bir şekilde kamuoyunu oylama yapma, hükümet yetkilileriyle iletişim kurma, topluluklarında gönüllü olma ve protesto hareketlerine katılma gibi siyasi faaliyetlere doğrudan dâhil etmeye çalışmaktadır.

Genellikle bireylerin maruz kaldıkları mesajlara nasıl yanıt verdikleri siyasi eğilimlerine bağlıdır. Siyasi açıdan makul iddialar, siyasi görüşlerle daha az uyumlu olan iddialardan daha kolay kabul edilir. Bu nedenle, medyanın etkileri genellikle kullanıcıların siyasi görüşlerine göre değişir. Medya hala etkilidir. Ancak etkileri küçük olma eğilimindedir ve diğer birçok faktöre bağlıdır (URL 2.)

İnternetin kullanılmaya başlanıp, ucuz, hızlı ve yaygın hale gelmesiyle birlikte gelişen yeni medya anlayışı, haber üretiminde değişim ve dönüşümleri de beraberinde getirmiştir. Bu noktada, yeni medyayı daha iyi tanıyabilmek ve kamuoyunu yansıtma ve etkileme anlamında geleneksel medyadan farkının ne olduğunu keşfetmek amacıyla bu bölümde, Boğaziçi Üniversitesi'ne üniversite dışından rektör atanmasına yönelik protestolar ile ilgili, Rektör Prof. Dr. Melih Bulu'nun konuk edildiği; biri Youtube, diğeri de CNN Türk kanalında yayınlanan Tarafsız Bölge olmak üzere iki program içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir.

Söz konusu haber, Cüneyt Özdemir tarafından Youtube kanalı; Ahmet Hakan tarafından ise televizyon kanalı aracılığıyla verilmiştir. Burada Youtube, internet tabanlı alternatif medyayı; CNN Türk ise geleneksel medyayı temsil etmektedir. İnternet ile dolaşımda olan enformasyon, artık sıradan insanlar tarafından da üretiliyor olsa da burada Cüneyt Özdemir'in Ahmet Hakan gibi bir geleneksel medyadan geldiğini söylemekte yarar vardır. Geleneksel medyanın profesyonel bir gazetecisinin de Youtube kanalı açarak buradan yayın yapma ihtiyacı hissetmesi de yeni medyanın geleceği ile ilgili bir ipucu mahiyetinde olduğunu söyleyebiliriz.

İki haber kaynağını karşılaştırdığımızda ise Cüneyt Özdemir'in kullandığı Youtube'un maliyeti düşük bir alan olmasının yanı sıra, Ahmet Hakan'ın sunduğu TV programındaki süre gibi teknik sınırlılıkların olmaması ilk bakışta göze çarpan farklardan biridir. Öte yandan haberi alternatif medya aracılığı ile takip eden bireyin istediği haberleri seçme ve onun aracılığı ile habere konu olan olaya dair bilgi edinme olanağı varken bu durum, televizyondan takip eden birey için söz konusu olmamaktadır.

Cüneyt Özdemir'in söz konusu haberi tam olarak Rektör Prof. Dr. Melih Bulu'nun protesto edildiği anda verdiğini, hatta bağlandığı Prof. Dr. Melih Bulu'nun bulunduğu odadan protesto seslerinin işitilmesiyle Cüneyt Özdemir'in ricası üzerine protestocu grubu pencereden gösterdiği görülmektedir. Ahmet Hakan'ın sunduğu TV programında ise, program saatinin gelmesi beklenmektedir. Bu durum yeni medyanın gerçek zamanlı sıcak haber verme üstünlüğüne işaret etmektedir. Geleneksel medyada haber süreci, her ne kadar hız ve güncellik ideali ile işlese de yeni medya ortamının dinamik yapısı karşısında hantal bir görüntü çizmektedir.

İzleyici sürekli güncellenen haberlere televizyon kanallarının haber saatlerini veya ertesi günkü gazeteleri beklemeden sosyal medya üzerinden erişebilir. Haberlere gerçek bir zamanda erişmek okuyucu açısından önemlidir.

İki örneği karşılaştırıldığında yanlılık konusunda kesin bir yargıya varmak mümkün olmamakla birlikte Cüneyt Özdemir'in Rektör Bulu'ya sorularını daha açık, daha özgür bir biçimde sorduğu, Bulu'nun da kişisel görüşlerini daha rahat yansıttığı izlenimi vermektedir ki alternatif medya kullanıcılar tarafından da daha güvenilir bir haber kaynağı olarak değerlendirilmekte ve tercih edilmektedir.

BULGULAR

Örgütsel yönü olan sosyal medya da benzer görüşlere sahip birçok insanı bir araya getirebilir. Anlık mesajlara dayanan bu platformlar, artık siyasette açık ve etkin bir şekilde kullanılmaktadır. Paylaşılan içeriğin sosyal medya ağlarında zaman ve mekân kısıtlaması olmaksızın hızla yayılması ve sosyal medyanın anında yanıt vermesi sosyal medya kullanımını artırmaktadır. Bu nedenle geleneksel medyayı yaşlı kitlelerin, sosyal medyayı da genç kitlelerin kullandığını söylemek yerinde olacaktır.

Bu durumda siyasetçilerin sosyal medya aracılığıyla gençleri etkilemesi kaçınılmazdır. Ancak buradaki temel sorun, başarılı bir propaganda sürecini yürütmek için sosyal medyanın etkin şekilde kullanılmasıdır. Sosyal medya, özellikle gençlerin sosyal medya aracılığıyla siyaset konuşmaları ve bu ortamda kendilerini daha özgür ifade etmeleri açısından büyük önem taşımaktadır.

Sosyal medya platformları aynı zamanda kitleleri polarize etme, harekete geçirme ve örgütlenme konusunda geniş olanaklar sunmaktadır. "Arap Baharı" olarak adlandırılan süreçte yaşanan ayaklanmalar bunun en iyi örneğidir. Bu süreçte sosyal medya, protesto gösterilerine çağrıda bulunma, haber ve videolar yayınlama, siyasi otoritelerin hegemonyası ve kontrolü olmaksızın fikir ve görüş ifade edip siyasi tartışmalar yapma gibi yöntemlerle kitleleri harekete geçirmede önemli bir rol oynamış; toplumsal hareketlerin örgütlenme biçimine yeni bir boyut kazandırmıştır.

TEŞEKKÜR

Bu araştırma kamu, ticari veya kâr amacı gütmeyen kuruluşlardan herhangi bir hibe desteği almamıştır. Bu araştırma, Türkiye'de İstanbul Aydın Üniversitesi'nde yüksek lisans programının gereği olarak hazırlandı. Programım boyunca bana yol gösteren ve bu çalışmayı daha iyi hale getirmem için her türlü desteği veren Danışmanım Dr. Nur Emine Koç'a sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum

SONUÇ

Teknoloji geliştikçe siyasi eylemler kendini yeni görevlerle karşı karşıya bulur. Televizyonun gelişimi televizyona ilgiyi arttırdıkça, internet ve çevrimiçi veri tabanlarında kendi kendine gelişen ortamlar zamanla siyasi arena haline gelmektedir. Değişen ve gelişen medyanın hayatımızı kolaylaştırırken bazı sorunları da beraberinde getirdiği bir gerçektir. Sosyal ağların kullanımının, çoğunlukla insanların iktidarla mücadelelerinde isyan olarak kabul edilebilecek sosyal hareketlerde veya sosyal eylemlerde kullandığını belirtmek gerekmektedir.

Yeni medyanın dinamik ve katılımcı yapısı, haberciliğin de işleyişinde dönüşümü beraberinde getirmiştir. Bu durum, geleneksel medya kuruluşlarını, bilgi edinme sürecinde önemi gün geçtikçe artan yeni medya ortamlarını daha çok ciddiye alma ve burada güçlü biçimde bulunma mecburiyeti ile karşı karşıya bırakmaktadır.

Sosyal medya kullanıcıları etkiler. Ancak boyutu sınırlı olan genel etkiler, teknolojilerin birçok yeni özelliğine rağmen insanların sosyal medya üzerinden iletilen mesajlara yanıt verme şeklinin diğer iletişim araçlarına verdikleri yanıtlardan çok farklı olmadığını göstermektedir. 1940'lara kadar uzanan sosyal bilim araştırmaları medyanın etkilerinin genellikle sınırlı olduğunu göstermektedir. Araştırmaların çoğu bu modelin bugün de devam ettiğini belirtmektedir. İnsanların, kendilerine meydan okuyabilecek bir bilgi ortamında tutumlarını ve inançlarını sürdürmelerinin çeşitli yolları vardır. Bireyler tükettikleri içerikler konusunda seçici davranırlar ve neye inandıklarına bazen dikkat ederler.

KAYNAKÇA

- [1] Bakan, U. (2017). "Gazetecilerin Alternatif Bir Medya Olarak Twitter'ı Kullanım Düzeyi: Washington Post Örneği", Gazi Üniversitesi İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi, Sayı 45, 263-287.
- [2] Baldini, M. (2000). İletişim Tarihi (Çev: Gül Batuş) İstanbul: Avcıol Basım Yayın.
- [3] Chomsky, Noam (1993) MedyaGerçeği, Çev. Abdullah Yılmaz. İstanbul: TümZamanlarYayıncılık
- [4] Devran, Y. (2004). *Siyasal Kampanya Yönetimi*, Mesaj, Strateji ve Taktikler. İkinci baskı. İstanbul: Odak İletişim.
- [5] Doğan, İ. (2020). Siyasal Propaganda ve Sosyal Medya. Ahi Evran Akademi, 1 (2), 1-13. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/aea/issue/57728/748611>
- [6] Dolgun, U. (2011). İNTERNET VE DEMOKRASİ. İstanbul Journal of Sociological Studies , 0 (44) , 221-236 . Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/iusoskon/issue/9548/119258>
- [7] Dursunoğlu, İ. (2017). SOSYAL MEDYA VE SİYASAL DAVRANIŞ İLİŞKİSİ. Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, Kayfor 15 Özel Sayısı, 1579-1585. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/sduiibfd/issue/53208/706749>
- [8] Güler, M. (2018). Bir manipülasyon aracı olarak rızanın imalatı. Abant Kültürel Araştırmalar Dergisi, 3 (5), 75-101. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/akader/issue/36855/383277>

- [9] Jenkins, H. (2016). Cesur Yen Medya (Çev: Nihan Yeğengil) İletişim Yayıncılık A. Ş İstanbul.
- [10] Karakoç, E. ve Taydaş, O. (2015). Suskunluk sarmalı kuramı bağlamında toplumsal hareketler ve sosyal medya, Editör: Ali Büyükaslan ve Ali Murat Kırık, Sosyal Medya Araştırmaları 2 Sosyalleşen Olgular (117-130). Konya: Çizgi Kitabevi. (file:///Users/mac/Desktop/Sosyalmedyaarastirmalari2.pdf)
- [11] Karasar, N. (2020). Bilimsel Araştırma Yöntemi. Ankara: Nobel.
- [12] Kurtbaş, İ. (2017) Toplumsal Hareketler Siyaseti, Ankara: Detay Yayıncılık.
- [13] Pavlik, J. V. (2013). Yeni Medya ve Gazetecilik. (Çev. M. Demir ve B. Kalsın). Ankara: Phoenix Yayınevi.
- [14] Sabuncuoğlu İnanç, A, Bozdemir, Y, Doğan, E . (2020). Bir Siyasal İletişim Aracı Olarak Sosyal Medyada 2019 Yerel Seçimlerindeki Muhtar Adaylarının Instagram Kullanımları. Anadolu Akademi Sosyal Bilimler Dergisi, 2 (1), 141-162. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/anadolukademi/issue/52574/692506>
- [15] Yengin, D. (2014). Yeni Medya ve Dokunmatik Toplum. İstanbul: Der Kitabevi.
- [16] Yeşilorman, M, Koç, F. (2016). BİLGİ TOPLUMUNUN TEKNOLOJİK TEMELLERİ ÜZERİNE ELEŞTİREL BİR BAKIŞ. Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 24 (1), 117-133. DOI: 10.18069/fusbed.72486
- ELEKTRONİK KAYNAKLAR**
- [17] URL 1- <https://www.haksozhaber.net/suskunluk-sarmali-kirildi-mi-19773yy.htm> (Erişim tarihi 18.12.2020)
- [18] URL 2- <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6436681/> (Erişim tarihi 5.02.2021)